

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

METROPOLIPOLITIIKAN TILANNEKATSAUS

**KUUMA kunnan- ja
kaupunginhallitusten yhteiskokous**

10.11.2009

Matti Vatiilo, YM

HELSINGIN SEUDUNKILPAILUKYVYN SÄILYMISEN HAASTEITA

- Tarpeita ja mahdollisuuksia vastaavat asuinolot
- Yhdyskuntarakenteen toimivuus ja kestävyys
- Joukkoliikenteen ja logistiikan sujuvuus
- Innovaatioympäristön monipuolisuus
- Toimivat kansainväliset yhteydet
- Työvoiman saatavuus, työn ja osaamisen kohtaanto
- Maahanmuuttajien olot, monikulttuurisuus, erilaisuuden hyväksyntä
- Ihmisten arjen sujuvuus
- Syrjäytymisen ja pahoinvoinnin torjunta

VALTION TOIMIEN LÄHTÖKOHTANA HALLITUSOHJELMA

- ”Pääkaupunkiseudun erityiskysymyksiä varten käynnistetään metropolipolitiikka, jolla ratkaistaan alueen maankäytön, asumisen ja liikenteen ongelmia, edistetään elinkeinopolitiikan ja kansainvälistymisen toteutusta sekä ehkäistään syrjäytymistä. Monikulttuurisuutta ja kaksikielisyyttä edistetään. Valtion ja pääkaupunkiseudun kuntien kesken vahvistetaan ja laajennetaan aiesopimuskäytäntöä sekä valtion eri hallinnonalojen kumppanuuteen perustuvaa yhteistyötä.”

METROPOLIPOLITIIKAN TARKOITUS

- **”tarkoituksena on vahvistaa Helsingin seudun kansainvälistä kilpailukykyä ja tasapainoista kehitystä koko maan kansantalouden suotuisan kehityksen ja hyvinvoinnin varmistamiseksi”
(HALKE 13.12.2007)**

METROPOLIPOLITIIKAN ORGANISOINTI VALTIONEUVOSTOSSA

- **HALKE koordinoi ja määrittelee painopisteet**
- **Kukin ministeriö vastaa HALKEN suuntaviivojen pohjalta metropolipolitiikan valmistelusta hallinnonalallaan**
- **Kukin ministeriö vastaa politiikan toteuttamisesta sekä mahdollisten aiesopimusten solmimisesta hallinnonalallaan sen jälkeen, kun toimenpiteet on valmistelevasti käsitelty HALKEssa**
- **Ministeriöitä avustaa asian kannalta keskeisten ministeriöiden edustajista koostuva sihteeristö, jonka vetovastuu ympäristöministeriössä**

METROPOLIPOLITIIKAN TOTEUTUKSESTA

- Kärkihankkeet (HALKE 13.12.2007)
- Neljä painopistettä: **1) maankäyttö, asuminen ja liikenne, 2) kansainvälisen kilpailukyvyn vahvistaminen, 3) monikulttuurisuus, maahanmuutto ja kaksikielisyys sekä 4) sosiaalinen eheys**
- Asialähtöinen aluerajaus: pk-seutu – Helsingin seutu – pendelöinnin suuruuteen perustuva työssäkäyntialue – maakunta/maakunnat
- Toteuttamisvälineet asialähtöisesti
- Olemassa olevien rakenteiden ja prosessien hyödyntäminen (mm. MAL-yhteistyö, PLJ, tontti- ja asuntotarjontaa koskeva aiesopimus)

KÄRKIHANKKEET 2008-2011 (1)

- 1. Valtion ja Helsingin seudun kuntien aiesopimus riittävän asunto- ja tonttitarjonnan turvaamiseksi. Helsingin seudun MAL-vision toteuttamispolkuun liittyvän valtion ja kuntien yhteistyön kehittäminen.**
- 2. Seudun keskeisten maankäyttöratkaisujen ja liikenneinvestointien tiiviimpi yhteensovittaminen mm. uudistamalla pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnittelun aiesopimus**
- 3. Metropolialueen kilpailukykystrategian valmistelun ja toteutuksen tukeminen valtion ja kuntien yhteistyöllä innovaatiopolitiikassa, osaamisen kehittämisessä, osaavan työvoiman saannin varmistamisessa ja ulkomaisessa markkinoinnissa**

KÄRKIHANKKEET 2008-2011 (2)

- 4. Maahanmuuttopoliittisen ohjelmakokonaisuuden laatiminen ja toteuttaminen valtion ja kuntien yhteistyönä, ml. työperäisen maahanmuuton edistäminen, julkisen ja kolmannen sektorin edellytysten vahvistaminen työvoimareservin hyödyntäjinä sekä pilottiohjelma maahanmuuttajien kotouttamisen ja työllistymisen edistämiseksi**
- 5. Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelma sekä lähiöohjelman kautta kohdistettavat sosiaalista edellytystä vahvistavat toimenpiteet**

PAINOPISTEET:

MAANKÄYTTÖ, ASUMINEN JA LIIKENNE

Avainsanoja

- Tarpeita vastaavat asuinolot ja turvallinen ja saavutettavuudeltaan hyvä toimintaympäristö
- Toimiva ja kestävä yhdyskuntarakenne
- Tehokkaaseen joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen perustuva liikennejärjestelmä

Avaintoimia

- VN:n asuntopoliittinen toimenpideohjelma, aiesopimus asunto- ja tonttitarjonnasta
- ”HLJ” ja liikenteen aiesopimus koko Helsingin seudulle
- Liikenneinvestointien ja maankäyttöratkaisujen yhteensovittamisen tehostaminen

PAINOPISTEET: KANSAINVÄLISEN KILPAILUKYVYN VAHVISTAMINEN

Avainsanoja

- Tarvelähtöinen, korkeatasoinen koulutus
- Innovaatiopotentialin hyödyntäminen ja kehittäminen
- Osaavan työvoiman saatavuus
- Hyvä kansainvälinen tunnettavuus

Avaintoimia

- Metropolialueen kilpailukykystrategia ja sen aiesopimusvalmistelu
- Korkeakoulujen yhteinen strategiatyö & metropolialueen tutkimus- ja yhteistyöohjelma
- Työelämän tarpeiden ennakoinnin tehostaminen koulutusjärjestelmässä
- Valtion ja seudun yhteistyö kv-markkinoinnissa

● ● ● **PAINOPISTEET: MONIKULTTUURISUUS, MAAHANMUUTTO JA KAKSIKIELISYYS**

Avainsanoja

- Ulkomaalaistaustaiset väestökasvun perustana
- Työyhteisöjen monikulttuurisuudesta vahvuus
- Ruotsinkieliset palvelut myös kansainvälistymisen tukena

Avaintoimia

- Aiesopimus maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen tehostamiseksi (2010-2012)
- Maahanmuuttopoliittinen ohjelmakokonaisuus, ml. pilottiohjelma maahanmuuttajien kotouttamisen ja työllistymisen edistämiseksi
- Ruotsinkielisen koulutustarjonnan kehittäminen kansainvälistymisen tukena

PAINOPISTEET: SOSIAALINEN EHEYS

Avainsanoja

- Köyhyyden kasvun pysäyttäminen
- Syrjäytymiskehityksen katkaiseminen
- Välityömarkkinoista tukea työllistymiseen

Avaintoimia

- Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelma
- Poikkihallinnollinen lähiöohjelma
- Sosiaalisen eheyden koordinaatioryhmä
- Kohdennettuja lisäresursseja palvelujärjestelmän nivelkohtiin ja alueellisesti pudokkaiden määrän pienentämiseksi

METROPOLIPOLITIIKAN KÄYTÄNNÖN TOTEUTTAMISEN HAASTEITA

- **Päätöksenteko, toimijoiden (ministeriöt, kunnat, korkeakoulut, elinkeinoelämä) sitoutuminen**
- **Sektorirajojen ylittäminen valtionhallinnossa ja kunnissa, metropolipolitiikan lisäarvo suhteessa sektoripolitiikkoihin ja kansalliseen politiikkaan**
- **Aluehallinnon ja kuntarakenteen kehitys**
- **Metropolilähtöisten asioiden tunnistaminen**
- **Vaikuttavuuden varmistaminen toimien yhdensuuntaisuudella**
- **Viisaat ja vaikuttavat välineet – ratkaiseeko aiesopimus, ohjaako ohjelma oikeasti, pitävätkö päätökset?**